

punk, tiszta képet nyerni pedig egyenesen lehetetlen is. S amit hosszás leírással sem érhetünk el, azt hű rajz, ügyes ábra egészen könnyen megadja.

Jól tudom, hogy ilyen követelmények mellett a lexikon előállítására nagy költségbe kerül. De ha nemcsak lexikont, hanem igazán jó lexikont akarunk, akkor a hozzávaló áldozatot is meg kell szerezni. Meg vagyok győződve, hogy ezt is el lehetne érni. Az eszmének — bizonyára — könnyű volna megnyerni a minisztériumnak nemcsak erkölcsi, hanem anyagi támogatását is, hiszen itt fontos iskolai segédesszokról van szó! Mert árát emelni nem igen volna szabad (a Larousse öt franc!), hogy a legszélesebb körben elterjedhessen s ezt csak alacsony árral érheti el. Így megszerezné és megszereshetné mindenfajta rendű és rangú iskola, nem is egy, hanem több példányban, az osztályoknak külön-külön. Megszereshetnék a jobbmódú tanulók is. Szívesen vennék családok s még olvasóköri is. Ilyen nagy elterjedés mellett, hiszem, hogy még a nagyobb befektetés is meghozná a maga kamatait.

Tehát nem új lenyomatra van szükség, amint a Mindentudó Kis Lexikon szerkesztősége tervezi, hanem a fentebb nagy vonásokban vázolt tervezet szerint újonnan összeállított pontos, megbízható, világos, érthető kis lexikonra. Egy ilyennek nagy szükségességére, igazi feladatára akartam itt rámutatni.

Nagy Pál.

M. Doell, Sexualpädagogik und Elternhaus. München, 1913, az *Ärztliche Rundschau* kiadása, 40 lap.

A nemi probléma körül felburjánzott irodalmi túltengés örvendetesen csökken s a mostan ritkábban piacra kerülő termékek belső értéke határozottan emelkedőfélben van. Mintha maguk a szerzők is megsokalták volna a dolgot, immár arra törekcsenek, hogy rendet teremtsenek a felidézett zürzavarban és komoly tudományos és társadalmi nézőpontokból jelöljék ki a probléma helyét. Szerzőnk is vallja, hogy a szexuális pedagógiát — melynek puszta neve is annyi félreértésre és félremagyarázásra adott okot — nem illeti meg külön hely a nevelés tudományában (3., 10. lap). Nyomban hozzáteszi, hogy az egész mozgalom három tényezőn fordul meg: a közérkölciségen, a családon és az iskolán.

Ő egy szülői értekezlet keretében a *családi vonatkozásokat* fejtegeti, még pedig igen helyesen, gyakorlati alapon. Szerinte (4., 12., 15., 38. lap) a család a gyökere, sarkpontja, tengelye a súlyos kérdésnek, amivel talán önkéntelenül, de mindenesetre erősen rávilágított a probléma irracionális voltára. Mert hisz manapság ép az erkölcsös családoknak, a kötelességeiknek akarás, lehetőség és tudás dolgá-

ban megfelelő szülőknek vagyunk leginkább híján. Ez nagyjában világszerte megállapítható, amiért is némi túlzást látunk a szerzőnek abban az intelmében (11. l. és 20. tétel az 5. lapon), mely népének erkölcsi tisztaságát a nemzetköziségtől félti. A füzet érdemét nem az teszi, *amit a szerző elmond, hanem az, ahogyan elmondja*. Szava olyan benső, nyomatékos, szinte esengő, hogy még a fásult szülőt is fel fogja rázni tétlenségéből, gondatlanságából. Hogy milyen rendszert követ a küzdelemben, az ellenszerekben, a felvilágosításban? Itt látszik legjobban, hogy mennyit foglalkozott tárgyával s mint igyekezett mindenünnen a legjobbat szerves egészbe olvasztani. Együttesen a testi, szellemi és lelki egészségnek és mértékletességnek (diätetika) szószólója, amelyeknek különvált öncéljait helyteleníti. A népeknek jövőendő sorsát — mondja ő is — a jellembeli rátermettség és a testi készség együttesen irányítják.

Az előadás tartalmát a szerző 20 tételbe foglalta össze, amelyeket célszerűbben a füzet végére illeszthetett volna, holott így a füzet élén az érzékenyebb olvasót könnyen megfélemlíthetik, elriaszthatják. Aki erről a tárgyról nálunk akarna a szülőknek szólni, annak itt derék vezető kínálkozik.

Kemény F.

ÚJ KÖNYVEK.

1. Hazai művek.*

A kolozsvári tankerület III. igazgatói értekezletének jegyzőkönyve. Fölvétetett Marosvásárhelyt, 1913. évi május hó 5-én és 6-án. Marosvásárhely, 1913. 8° 124 l. — Tizenhat tételt vitattak meg: a latin nyelvtanítás eredményesebbé tétele, az ifjúsági olvasmányok és a tanítás kapcsolata, az önképzőkörök feladata, a rendkívüli tantárgyak, középiskolai szemináriumok (gyakorlatok), védekezés az alkoholizmus ellen, fegyelmezés, önfegyelmezésre való nevelés, tanári internátusok, szociális érzésre nevelés, a normális tankönyvek, az évi értesítők kicserélése, az írásbeli dolgozatok megfelelőbbé tétele, tornázás az órák között, tantárgyak szerint való szabályozás, tanárok látogatása egymás óráin.

A pannonhalmi főapátsági főiskola Évkönyve az 1912/13. tanévre. Közzéteszi *Zoltvány Irén* főisk. igazgató. Pannonhalma 1913, n8°

* Nevelési irodalmunk újabb termékei és nevelési vonatkozású munkák. Az itt megemlítették közül egyeseket bővebben szándékozunk ismertetni.